
بررسی جامعه‌شناختی "کنش مشترک" از
منظر تعامل‌گرایی نمادین هربرت بلومر در
نمایشنامه تاریخی - سیاسی فن‌شن نوشته
دیوید هر

■ فاطمه عبدوس [نویسنده مسوول]

■ ناهید احمدیان

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۳/۰۴ | تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۵/۰۴/۲۹

بررسی جامعه‌شناختی "کنش مشترک" از منظر تعامل‌گرایی نمادین هربرت بلومر در نمایشنامه تاریخی - سیاسی فنشین نوشته دیوید هر

فاطمه عبدوس | دانشجوی دکترای ادبیات انگلیسی پردیس بین‌المللی کیش دانشگاه تهران

ناهد احمدیان | استاد مدعو ادبیات انگلیسی پردیس بین‌المللی کیش دانشگاه تهران

چکیده

هربرت بلومر، جامعه‌شناس آمریکایی معاصر، یکی از چهره‌های تأثیرگذار در حوزه جامعه‌شناسی در سطح روابط خرد افراد با یکدیگر است. "کنش مشترک"، در حیطه "تعامل‌گرایی نمادین" شاید مهم‌ترین سهم او در مطالعات جامعه‌شناختی باشد. از نظر بلومر، جامعه انسانی متشکل از انسان‌های کنشگر است و حیات جامعه برخاسته از کنش مشترک کنشگران. کنش مشترک، رویدادی انسانی بر پایه روابطی پویا و انعطاف‌پذیر است که می‌تواند علاوه بر حرکتی جمعی در راستای تحقق اهدافی که صورت‌های کلان به خود می‌گیرد، واجد نوعی کیفیت جدلی و بازاندیشانه نیز باشد و در بطن خود با انحراف از الگوهای رفتاری از پیش تعیین شده سمت‌وسویی تازه بگیرد. نمایش‌نامه‌های دیوید هر نمایش‌نامه‌نویس معاصر انگلیسی از آن‌روی که رویکردی دیالکتیکی به مسایل تاریخی-سیاسی، به‌ویژه در حوزه شرق‌شناسی دارند از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. فنّش، یکی از آثار نمایشی او در این راستا، به داستان روستایی در چین می‌پردازد که اهالی آن تحت‌هدایت جنبش مردمی که بلومر از آن به‌عنوان ساختار کلان یاد می‌کند، گام به گام از حرکتی فردی به رویدادی اجتماعی-انقلابی سوق می‌کند. مقاله حاضر تلاش کرده تا به بررسی این حرکت اجتماعی از منظر تعامل‌گرایی نمادین و "کنش مشترک" بلومر پرداخته و در این راستا با نشان دادن روند کنش مشترک در میان روستاییان و نیز تغییر و توسعه آن به سوی جامعه آرمانی، خوانشی جامعه‌شناختی از نگاه اصلاح‌طلبانه یک نمایش‌نامه‌نویس مارکسیستی در به‌تصویر کشیدن انقلابی مردمی ارائه می‌کند. نتیجه این مطالعه اثبات حضور موثر کنش مشترک بلومر در مناسبات انقلابی و نیز بررسی جلوه‌های نمود آن در کنش‌ها و گفت‌وگوهای شخصیت‌های نمایش است.

واژگان کلیدی:

دیوید هر، فنّش، هربرت بلومر، تعامل‌گرایی نمادین، کنش مشترک.